

EFDH

Expertisecentrum Farmaceutische Zorg
Departement Haaglanden
(Apothekersvereniging)

Jaarverslag 2023/Jaarplan 2024

Jaarverslag 2023/Jaarplan 2024

EFDH staat voor Expertisecentrum Farmaceutische zorg Departement Haaglanden. Dit departement omvat de gemeenten Den Haag, Delft, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Leidschendam-Voorburg, Zoetermeer en Westland.

In 2023 had EFDH 133 leden. In de ALV van 23 maart 2023 werd besloten de contributie voor het binnen- en buitengebied gelijk te trekken en op € 300,= per jaar vast te stellen. Alle contributies werden in 2023 voldaan. Per 1 april 2023 heeft de Java apotheek in Den Haag haar deuren gesloten. Er zijn geen nieuwe apotheken aangesloten. Per eind 2024 zeggen de Delftse apotheken (9) en apotheek Hoek van Holland hun lidmaatschap op.

EFDH is een vereniging van en voor apothekers en heeft het doel te bevorderen:

- De goede geneesmiddelenvoorziening en farmaceutische zorg,
- De wetenschappelijke beoefening der farmacie,
- De beroeps- en sociale belangen van haar leden,
- De samenwerking met stakeholders in de regio (huisartsen, ziekenhuizen, thuiszorg – afstemming 1e en 2e lijn), maar ook met andere (apothekers)verenigingen (VTZ, Stichting Spoedapotheek Den Haag, ZELA, KZA, ACH), gemeenten, opleiding en zorgverzekeraars.

Het bestuur van EFDH bestaat uit tenminste drie personen, gekozen door de Algemene Ledenvergadering .

Renée Peeters - Kollen (voorzitter)

Mariem Gam (secretaris)

Renuka Birdja (penningmeester)

Merve Sivridas (lid)

Inge Stollman (projectapotheek en lid)

Marian Verheij (bureau-medewerkster)

In 2023 zijn Mieke Sandino, Mirjam Goddijn, Paul Fox en Bert Storm gestopt met hun bestuursfunctie. Mieke en Mirjam hebben plaatsgenomen in het bestuur van de Apothekers Coöperatie Haaglanden, Paul en Bert zijn gestopt vanwege andere verplichtingen. Merve Sivridas, ziekenhuisapotheek in het HagaZiekenhuis, heeft in plaats van Bert zitting genomen in het bestuur. Mariem Gam, apotheek Poeldijk, heeft de rol van secretaris op zich genomen.

Bij de Algemene Ledenvergadering van 13 juni 2024 zal Esmaa Amer van apotheek Pillen en Praten toetreden als lid van het bestuur.

Volgens het rooster van aftreden (3 jaar) is Renée Peeters - Kollen aftredend. Zolang er geen andere kandidaat is gevonden voor het voorzitterschap, stelt Renée Peeters-Kollen zich herkiesbaar als interim-voorzitter.

Het bestuur heeft in 2023 vijf keer vergaderd, In 2023 is er tweemaal een Algemene Ledenvergadering gehouden. Deze ALV's waren op 23 maart en 2 november. Naar aanleiding van een eerdere heissessie en een peiling van de behoefte van de Haagse leden is er in 2023 vanuit EFDH een start gemaakt om de Apothekers Coöperatie Haaglanden op te richten van apothekers in Den Haag, Rijswijk, Wassenaar en Leidschendam-Voorburg. O.a. door het opzetten van een coöperatie is besloten jaarlijks nog maar eenmaal per jaar een Algemene Ledenvergadering voor de EFDH te houden. Belangrijk is om in 2024 na te denken over en uit te vinden welke onderwerpen waar thuis horen en na te denken over de rol van de EFDH. Aan de hand daarvan zullen ook de missie en de visie van EFDH moeten worden aangepast.

<i>Regionale Ondersteunings- organisatie / expertisecentrum</i>	EFDH (Expertisecentrum Farmaceutische Zorg Departement Haaglanden) Openbare, ziekenhuis, poliklinische, instellingsapothekers.		
<i>?Regionale Apothekers alliantie?</i>	?Alliantie Apotheken Haaglanden?		
	↕	↕	↕
Regio	Nieuwe Waterweg, Delfland, Westland en Oostland	Zoetermeer	Haaglanden (Den Haag, Rijswijk, Voorburg/Leidschendam, Wassenaar)
<i>Apotheken coöperaties</i>	ZELA	KZA	Coöperatie Apotheken Den Haag i.o.
			Wijksamenwerkingsverbanden indeling afgestemd op de huisartsenindeling
	↕	↕	↕
<i>Multidisciplinaire organisatie</i>	ZEL (Zorgorganisatie Eerste Lijn)	EZZ (EerstelijnsZorg Zoetermeer)	VTZ (Vereniging Transmurale Zorg) Eerstelijnskamer

Overleg apotheek organisaties

EFDH is aangesloten bij het regionaal overleg met de grote steden (Inge en Mieke) en het clusteroverleg met alle verenigingen (Inge en Renuka) door de KNMP georganiseerd. Deze bijeenkomsten zijn beide twee keer per jaar. Tevens is Mieke ook aangesloten bij de klankbordgroep District-West. Een aantal overleggen zullen meer thuis (gaan) horen bij de ACH, KZA en ZELA; vanaf 2024 zal er dan ook vanuit die tak aangesloten worden bij een dergelijk overleg.

Huisvesting

Sinds september 2021 is het kantoor van EFDH gehuisvest in het souterrain van de President Kennedylaan 15. Hier is ook de huisartsencoöperatie (Hadoks) gevestigd. In dit pand is tevens de mogelijkheid om bijvoorbeeld met het bestuur te vergaderen of nascholingen te organiseren in één van de aanwezige vergaderzalen. Vanaf medio december 2022 delen we de ruimte met de regionale verloskundige organisatie.

Vereniging Transmurale Zorg (VTZ)

EFDH is lid van de VTZ. Samen met de huisartsenorganisaties (Hadoks, SHG en Arts en Zorg) vormen zij de Eerstelijnskamer van VTZ. Ook REOS, de regionale ROS, is hierbij aangesloten als toehoorder. Er zijn gesprekken met fysiotherapeuten, diëtisten en verloskundigen om ook aan te sluiten.

De Eerstelijnskamer komt 1x per maand bij elkaar. In deze overleggen wordt met elkaar besproken waar de organisaties mee bezig zijn, waar ze tegenaan lopen en welke plannen en projecten samen opgepakt kunnen worden met elkaar als eerstelijnsorganisaties maar ook in VTZ verband.

Vanuit VTZ lopen de volgende programma's:

- Dementie
- Preventie
- Goede doorstroming in de keten
- Palliatieve Zorg
- Zorg-ICT

EFDH participeert op dit moment in de laatste drie programma's.

Renuka Birdja is afgevaardigde namens de apothekers voor de Algemene Ledenvergadering van VTZ.

Ook voor VTZ geldt dat EFDH het lidmaatschap op zal zeggen en de ACH dit per eind 2024 zal overnemen.

Algemeen activiteiten rondom projecten en werkgroepen in 2023

In 2023 is naast continuering van deelname aan lopende projecten en werkgroepen de projectapotheker vooral bezig geweest met de oprichting van de Apothekers Coöperatie Haaglanden en het regiobeeld en regioplan in het kader van de Transitieplannen (IZA). De taak van de projectapotheker was vooral om de apotheken niet te laten vergeten in deze regionale plannen. Vrijwel in alle werkgroepen van Haagse Zorgen waren de IZA plannen het onderwerp van gesprek en werden de mogelijkheden bekeken wat er regionaal en in de wijk opgepakt kan worden. De uitwerking van deze plannen zal in 2024 plaatsvinden.

Door de werkgroepen van Haagse Zorgen (Nieren, Vaten, Longen, Suiker, Ouderen) is in 2023 geen Groot Haags Symposium georganiseerd. Het volgende symposium is gepland voor 11 februari 2025.

Belangrijk aandachtspunt vanuit EFDH was in 2023 en ook 2024 het tekort aan apothekersassistenten in de regio. In samenwerking met ROC Mondriaan en de KNMP worden allerlei inspanningen verricht om nieuwe assistenten te werven en op te leiden.

In 2024 zal het bestuur zich wederom hard maken apothekers betrokken te houden bij alle projecten en plannen in de regio die ook de apotheek aangaan. Er zal in de ALV bekeken worden welke werkgroepen en projecten onder EFDH blijven vallen en welke beter over kunnen naar de Apothekers Coöperatie Haaglanden, ZELA of KZA.

Verder wil EFDH in de regio graag een meldpunt zijn voor allerlei praktische knelpunten en meer apothekers betrekken om in verschillende werkgroepen zitting te nemen. Als u als apotheker hiervoor belangstelling heeft kunt u dit kenbaar maken aan het bestuur via info@efdh.nl

Project/Werkgroep	Resultaat 2023	Planning 2024
Haagse Nieren www.haagsenieren.nl	Deelnemende apothekers namens EFDH: Inge Stollman en Sabine Holst. De werkgroep is driemaal bij elkaar gekomen in 2023. Naast het uitwisselen van ervaringen en afstemmen van beleid voor nierpatiënten is de website van Haagse Nieren weer up to date gemaakt. De Top 10 Risico Medicatie bij Chronische Nierschade is bijgewerkt naar de laatste standaarden. In overleg met de werkgroep Haagse Vaten zijn gesprekken gevoerd voor gezamenlijke acties rondom preventie.	Organiseren van twee workshops voor het Groot Haags Symposium op 11 februari 2025. Samenwerking met Haagse Vaten en Suiker op het vlak van preventie.
Haagse Longen www.haagselongen.nl	Deelnemende apothekers namens de EFDH: Inge Stollman en Angelique Wangsawirana. Deze werkgroep is viermaal online bij elkaar gekomen in 2023. In deze werkgroep is aandacht voor: Nascholingen in de regio voor Astma en COPD, Onderzoek naar efficiëntere behandeling en minder exacerbaties bij COPD patiënten, Longformularium, RTA Astma en COPD	Fysieke regionale IMIS-nascholing “Inhalatietechniek” voor apothekersassistenten zal bij behoefte weer georganiseerd worden Gezamenlijk inrichten longstraten voor efficiëntere behandeling COPD en Astma patiënten.
Haagse Vaten www.haagsevaten.nl	Deelnemende apothekers namens EFDH: Inge Stollman en Nicole Braakhuis (in opleiding tot kaderapotheker CVRM) De werkgroep is in 2023 tweemaal online bij elkaar geweest. Deze werkgroep heeft de volgende RTA's ontwikkeld: • Atriumfibrilleren • CVA/TIA • Hartfalen • Hart voor Vrouwen • PAV • Pijn op de borst Deze zijn te vinden op de website van Haagse Vaten.	Implementeren RTA's (Regionale Transmurale Afspraken). Hiervoor worden (online) nascholingen georganiseerd. Samenwerking met Haagse Nieren en Suiker op het vlak van preventie. De RTA CVA/TIA wordt in 2024 herzien.

Haagse Suiker	De werkgroep Haags Suiker is in 2023 slapend geweest ivm uitval van de voorzitter.	In 2024 is de werkgroep Haags Suiker weer opnieuw opgestart met Inge Stollman en Tammy Maduro als vertegenwoordigers namens de apothekers. De RTA DM2 wordt herzien.
Haagse Ouderen	De werkgroep is na het Groot Haags Symposium in 2022 niet meer bij elkaar gekomen. Bij Hadoks is een tweede groep met een opleiding voor POH-ouderen gestart. Inge verzorgt namens de apothekers voor deze opleiding de workshop 'Polyfarmacie en Medicatieveiligheid'.	Bij Hadoks wordt gewerkt aan een multidisciplinair zorgprogramma Ouderen. Daarin is ook aandacht voor de apotheker voor medicatiereviews. Inge onderhoudt het contact met de projectmanager ouderenzorg bij Hadoks.
Medicatie Overdracht	Naast EFDH namen openbaar-, ziekenhuis-, poliklinisch- en instellingsapothekers en Parnassia in het verleden deel aan dit overleg. De opkomst bij de bijeenkomsten was helaas zo laag, dat er in 2023 geen bijeenkomst meer is georganiseerd. Er is goed contact met de instellings- en ziekenhuisapothekers; wanneer zich problemen voordoen in de overdracht dan wordt dit onder de EFDH-leden gecommuniceerd via de nieuwsbrief. In de regio is afgesproken om niet deel te nemen aan de kickstart van Medicatieproces 9. Regio's Friesland en Rotterdam zijn als kickstartregio's aangewezen voor Medicatieproces 9. Inge Stollman heeft met deze regio's tweewekelijks contact om de ontwikkelingen te volgen zodat we in onze regio ook zo snel mogelijk kunnen aanhaken als de AIS-leveranciers zo ver zijn.	Inge Stollman volgt namens EFDH de landelijke ontwikkelingen rondom Medicatieproces 9 en de VIPP Farmacie. Bij VTZ lopen drie ICT-projecten die voor een verbetering van de medicatie overdracht kunnen zorgen: - Multidisciplinaire zorg thuis voor kwetsbare ouderen - Inzage dossier 1 ½ lijns en 2e lijns door 1e lijn (labwaarden) - Faexit In 2024 zal worden gekeken of een bijeenkomst georganiseerd kan worden, wellicht aangevuld met andere, nieuwe deelnemers. Er is een Dsiilo groep aangemaakt voor het doorgeven van vervanging bij medicijntekorten (met akkoord van voorschrijvers). Aanmelden kan via Marian Verheij op Dsiilo.

Werkveld-ROC Mondriaan	Inge Stollman en Marian Verheij hebben regelmatig overleg met ROC Mondriaan. Vooral de aanpak van het tekort aan apothekersassistenten is onderwerp van gesprek geweest. Hiervoor is samen met ROC Mondriaan en KNMP gekeken in hoeverre we een BBL-opleiding voor zij-instromers op kunnen zetten. Hiervoor is ook contact geweest met het UWV. Verder is gekeken hoe we het aantal BOL-studenten kunnen verhogen maar ook hoe we de kwaliteit van deze studenten kunnen verbeteren. EFDH-leden worden van de resultaten van de overleggen met ROC Mondriaan op de hoogte gehouden door nieuwsbrieven. Afvaardiging vanuit EFDH was aanwezig bij de open dagen.	Aanwezigheid vanuit EFDH (apothekers/assistenten) op de open dagen van ROC Mondriaan. BBL-opleiding start april én september 2024. Organiseren van een bijeenkomst over de aanpak van de huidige generatie studenten in de vorm van een Masterclass “Ontdek de Generatie Z” en een Training “Triage in de apotheek” (zie bijlagen) Kijken naar mogelijkheden voor het opzetten van een opleiding logistiek medewerker apotheek en een post-MBO Pharmacy Practitioner.
Nascholing Apothekers	Er is vijf keer een geaccrediteerde GAPER-bijeenkomst geweest in 2023. Vier GAPER-bijeenkomsten zijn digitaal aangeboden. De opkomst van digitale bijeenkomsten is hoger dan de fysieke bijeenkomsten die voor Corona werden georganiseerd. In juni 2023 was er een fysieke bijeenkomst in het HagaZiekenhuis met als onderwerp Infectieziekten.	Ook in 2024 zullen er weer GAPER-bijeenkomsten georganiseerd worden. De data staan op de website van EFDH vermeld. Deze zullen deels online en deels als fysieke bijeenkomst worden georganiseerd.
Nascholing Assistenten	In 2023 werd éénmaal de nascholing Engels voor apothekersassistenten gegeven. Vanwege het feit dat er verder weinig animo is voor het volgen van nascholing is in 2023 geen andere cursus aangeboden.	Op de planning voor 2024 staat de IMIS-training inhalatietechniek. Ook wordt gekeken naar het aanbieden van een fysieke GAPER voor assistenten met het onderwerp Leefstijl. Tevens kan de scholing Engels nog steeds aangeboden worden. Mogelijke andere onderwerpen voor regionale cursussen waarnaar gekeken wordt zijn triage, palliatieve zorg, communicatie en consultvoering.

Acute Zorg	Acute Zorg valt onder het ROAZ (Regionale Organisatie Acute Zorg). In onze regio wordt dit uitgevoerd door de NAZW (Netwerk Acute Zorg West). Paul Fox was als vertegenwoordiger van de apothekers lid van het bestuurlijk overleg van het ROAZ. Inge Stollman heeft deze taak per november 2023 van hem overgenomen. Bij VTZ loopt het project goede doorstroming in de keten. Bij het project 'De juiste acute zorg op de juiste plek' zijn Renuka en Inge betrokken.	Crisisplan maken met de hele ROAZ regio voor de apotheken. Zorgcoördinatie Centrum voor acute zorg opzetten.
Haagse Luchtbrug	Dit project is in 2021 gestart en loopt door tot 2024. Met ZonMw subsidie is een regionaal ketenzorgpad luchtweginfecties (kwetsbare) ouderen opgezet. De Spoedapotheek, de HagaApotheek en Apotheek Lijnbaan zijn betrokken bij dit project.	Dit project zal medio 2024 geëvalueerd worden.
Regionaal Eczeem Plan	In juni 2023 is het document "een multidisciplinair zorgtraject voor mensen met constitutioneel eczeem" opgesteld (zie bijlage). Met behulp hiervan zouden proeftuinen met een aantal zorgverleners, waaronder ook apotheken in Den Haag, opgericht worden.	In 2024 zijn er vooralsnog geen verdere contacten met de werkgroepen geweest. Onduidelijk is of er dit jaar nog afspraken gemaakt zullen worden.
Palliatieve Zorg	EFDH neemt deel aan het programma Palliatieve Zorg van VTZ. Paul Lebbink, Esmaa Amer en Inge Stollman zijn hierbij betrokken. In 2023 is een start gemaakt met een pilot palliatieve kit. Deze is in onze regio uitgebreider dan in andere regio's. De samenstelling is in overleg met de kaderhuisarts palliatieve zorg, verpleegkundigen specialistisch team en apothekers tot stand gekomen. Artsen kunnen de kit inzetten bij patiënten in de palliatieve fase waardoor een deel van de medicatie en hulpmiddelen al in huis zijn bij de patiënt. Dit geeft vooral rust aan patiënten, mantelzorgers en medewerkers van de thuiszorg en zorgt voor minder ad-hoc leveringen door de apotheek.	In juni/juli 2024 evaluatie pilot palliatieve kit. Deelname projectgroepen palliatieve zorg van VTZ.

Werkgroep Transfer	Inge neemt namens EFDH deel aan de werkgroep Transfer van VTZ en richt zich vooral op het onderdeel medicatieoverdracht. De werkgroep heeft knelpunten in de transfer van ziekenhuis naar huis en van ziekenhuis naar thuis geïnventariseerd en geprioriteerd. Deze hebben geleid tot de projecten Goede Doorstroming in de Keten en een aantal ICT-projecten bij VTZ. De werkgroep Transfer is in 2023 nog een paar keer bij elkaar gekomen om te bewaken dat alle knelpunten opgepakt worden.	In 2024 wordt bekeken of het nog zinvol is om deze werkgroep in stand te houden of dat alles goed belegd is op andere tafels.
ReSaBer	Overleg voor bereidende apotheken is in de regio niet nodig. Voor communicatie van de werkgroep bestaat een whatsapp-groep, maar ook deze is in 2023 niet gebruikt.	Bereidende apothekers kunnen zich hiervoor aanmelden via info@efdh.nl . Bekeken wordt of het nodig is om deze Whatsapp-groep in de lucht te houden.
WBTR	De EFDH voldoet aan de WBTR. EFDH is hiervoor aangemeld bij WBTR.nl. De statuten zijn in 2023 nog niet bekeken om te zien of er aanpassingen nodig zijn.	Onderhoud van WBTR en bekijken of er wijzigingen in de statuten nodig zijn.